

B9-0312/2023

5.7.2023

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

EU:n eettisen elimen perustamisesta
(2023/2741(RSP))

Manon Aubry, Leila Chaibi
The Left -ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n eettisen elimen perustamisesta
(2023/2741(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 16. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman avoimuuden ja lahjomattomuuden vahvistamisesta EU:n toimielimissä perustamalla riippumaton EU:n eettinen elin¹,
  - ottaa huomioon 15. joulukuuta 2022 antamansa päätöslauselman Qatariin liittyvistä korruptioepäilyistä ja Euroopan unionin toimielinten laajemmasta avoimuuden ja vastuuvollisuuden tarpeesta²,
  - ottaa huomioon 16. helmikuuta 2023 antamansa päätöslauselman riippumattoman EU:n eettisen elimen perustamisesta³,
  - ottaa huomioon 16. helmikuuta 2023 antamansa päätöslauselman parlamentin Euroopan unionin toimielinten lahjomattomuuden vahvistamiseksi pyytämien toimenpiteiden seurannasta⁴,
  - ottaa huomioon Ursula von der Leyenin 16. heinäkuuta 2019 Euroopan komission puheenjohtajaehdokkaana esittämät poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2019–2024,
  - ottaa huomioon komission puheenjohtajan 1. joulukuuta 2019 päivätyn toimeksiantokirjeen arvoista ja avoimuudesta vastaavaksi varapuheenjohtajaksi ehdolla olleelle Věra Jourovälle,
  - ottaa huomioon komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin 18. maaliskuuta 2022 päivätyn kirjeen neuvostolle sekä avoimuuden ja lahjomattomuuden vahvistamisesta EU:n toimielimissä perustamalla riippumaton EU:n eettinen elin 16. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman, joka ei liity lainsäädäntöön, johdosta toteutetut komission jatkotoimet,
  - ottaa huomioon 8. kesäkuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Toimielinten välistä eettistä elintä koskeva ehdotus” (COM(2023)0311),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että jo toimikautensa alussa komissio sitoutui sekä puheenjohtajan poliittisissa suuntaviivoissa että komission jäsenen Věra Jourován toimeksiantokirjeessä

---

¹ EUVL C 117, 11.3.2022, s. 159.

² EUVL C 177, 17.5.2023, s. 109.

³ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0055.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0054.

perustamaan riippumattoman eettisen elimen;

- B. ottaa huomioon, että 16. syyskuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa parlamentti antoi laajan tuen ehdotukselle vahvan ja riippumattoman eettisen elimen perustamisesta;
  - C. ottaa huomioon, että komissio on julkaissut vaisun ehdotuksen toimielinten välisestä eettisestä elimestä, kun samalla tutkinta useisiin jäseniin ja yhteen henkilöstön jäsenen liittyvistä rahanpesua, korruptiota ja rikollisjärjestöön osallistumista koskevista Qatargate-tapauksena tunnetuista väitteistä on edelleen kesken;
  - D. katsoo, että julkisten elinten, niiden vaaleilla valittujen edustajien, komission jäsenten ja virkamiesten riippumattomuus, avoimuus ja vastuuvollisuus ovat äärimmäisen tärkeitä kansalaisten luottamuksen ylläpitämiseksi, mikä on välttämätöntä demokraattisten instituutioiden legitiimin toiminnan kannalta;
  - E. ottaa huomioon, että komissiossa on viime kuukausina tullut ilmi eturistiriitatapauksia, avoimuuden puutetta koskenut tapaus sekä varallisuuden ja sidonnaisuuksien ilmoittamatta jättämistä, mukaan lukien entisen komission jäsenen Avramopoulosin osallistuminen Fight Impunity -yhdistyksen toimintaan korvausta vastaan sekä avoimuuden puute komission jäsenen Schinasin Persianlahden alueelle tekemien matkojen suhteen;
  - F. ottaa huomioon, että EU:n nykyisen eettisen kehyksen puutteet johtuvat suurelta osin sen itsesääntelyyn perustuvasta toimintatavasta ja siitä, että ei ole tarvittavia henkilöresursseja ja taloudellisia resursseja eikä valtuuksia tarkistaa tietoja, suorittaa tutkimuksia, ehdottaa seuraamuksia ja panna ne täytäntöön; katsoo, että vahvan ja riippumattoman eettisen elimen perustaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan palauttaa luottamus EU:n toimielimiin ja niiden demokraattinen legitiimiys;
  - G. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin jäsenten edustajantoimen vapaus ei millään tavoin estä tällaisen riippumattoman eettisen elimen perustamista ja asiaankuuluvien oikeuksien myöntämistä sille, mukaan lukien valtuudet suorittaa tutkintaa ja määrätä seuraamuksia; ottaa huomioon, että missään oikeudellisessa analyysissä ei ole koskaan osoitettu mitään tällaista rajoitusta;
  - H. ottaa huomioon, että Qatargate-skandaali kannustaa EU:n toimielimiä puuttumaan toden teolla epäonnistumisiin korruption torjunnassa ja ottamaan käyttöön laajempia avoimuutta, lahjomattomuutta ja vastuuvollisuutta koskevia toimenpiteitä;
1. panee merkille kauan odotetun komission ehdotuksen riippumattomasta toimielinten välisestä eettisestä elimestä, jäljempänä 'elin';
  2. on hyvin pettynyt siihen, että se ei selvästikään ole riittävän kunnianhimoinen, vaikka parlamentti on odottanut ehdotusta lähes koko vaalikauden ja EU:n toimielimet ovat keskellä historiansa vakavinta lahjusskandaalia;
  3. pitää erittäin valitettavana ehdotettua ydinkysymyksen ohittavaa toimeksiantoa, joka merkitsee, että perustetaan vapaaehtoinen toimielinten välinen työryhmä eettisten sääntöjen vähimmäistason yhdenmukaistamiseksi sen sijaan, että perustetaan viranomaiselin, joka varmistaa eettisten sääntöjen noudattamisen; pitää erittäin

valitettavana elimelle ehdotettuja lähes olemattomia valtuuksia, riippumattomuuden puutetta ja täysin riittämättömiä henkilöresursseja ja taloudellisia resursseja; panee erityisesti merkille, että se ei voi tutkia korruptiota, eturistiriitoja tai muita eettisten sääntöjen rikkomisia eikä määrätä niistä seuraamuksia;

4. suosittelee eettistä elintä, joka käsittelee poliittisten ja taloudellisten valtuuksien välisiä rakenteellisia eturistiriitoja EU:n toimielimissä;
5. muistuttaa kannastaan, jonka mukaan elimen olisi voitava tutkia nykyisten ja entisten jäsenten sekä henkilöstön jäsenten väitetyjä eettisten sääntöjen rikkomisia ja antaa julkisesti asiasta vastaaville toimielimille suosituksia sovellettavista seuraamuksista, jotta varmistetaan johdonmukaiset normit ja noudattamisen valvonta kaikissa toimielimissä ja muiden asianosaisten suhteen;
6. katsoo, että elimen olisi paitsi voitava tarkistaa taloudellisia sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset myös tutkia eturistiriitoja, pyörövitapauksia ja tietojen julkistamista koskevien sääntöjen rikkomisia sekä muita väärinkäytöksiä;
7. katsoo, että elimen olisi voitava tutkia avoimuusrekisterin käytäntösääntöjen rikkomisia ja edunvalvontaan liittyviä väärinkäytöksiä;
8. katsoo, että eettisten normien johdonmukaisen soveltamisen ja ennakoitavuuden varmistamiseksi elimen päätösten olisi oltava sitovia ja täytäntöönpanokelpoisia;
9. pitää valitettavana, että komissio ei ole ehdottanut nykyisten eettisistä kysymyksistä vastaavien elinten tehtävien yhdistämistä, jotta se olisi täysin tehokas, kuten parlamentti suosittelee vuonna 2021 antamassaan päätöslauselmassa;
10. kehottaa jälleen sisällyttämään toimielinten henkilöstön ehdotuksen soveltamisalaan;
11. panee merkille, että komissio on ehdottanut tarkkailijoiksi viittä riippumatonta asiantuntijaa neuvomaan elimen jäseniä; pitää valitettavana heidän asemaansa tarkkailijoina eikä varsinaisina jäseninä; palauttaa mieliin ehdotuksensa nimittää elimeen Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen entisiä tuomareita ja entisiä EU:n oikeusasiamiehiä, joilla olisi täydet toimivaltuudet antaa suosituksia ja täysi äänivalta;
12. vastustaa yksimielisyyteen perustuvaa elimen päätöksentekomenettelyä; korostaa, että tämä johtaisi siihen, että päätökset mukautettaisiin alhaisimpiin eettisiin normeihin erityisesti kun otetaan huomioon, että joillakin asianomaisilla toimielimillä ei ole käytäntösääntöjä;
13. pitää valitettavana, että yhteisten vähimmäisnormien laatiminen on määritelty niin epämääräisesti, että kullakin osapuolella olisi edelleen hyvin erilaisia käytäntöjä, erityisesti karenssiaikojen osalta, jotka ovat tärkein keino torjua pyörövi-ilmiötä;
14. panee merkille, että kunkin osapuolen olisi tehtävä itsearviointi sisäisistä säännöistään ja niiden yhdenmukaisuudesta elimen laatimien normien kanssa; tuomitsee tämän itsesääntelyyn perustuvan toimintatavan, joka on toimielinten vastuuvollisuutta, lahjomattomuutta, avoimuutta ja korruption torjuntaa koskevan ongelman perimmäinen

syy;

15. pitää valitettavana, että kunkin toimielimen eettiset säännöt riippuvat edelleen toimielimen tulkinnasta ja tavoitetasosta; pelkää, että eettisiä sääntöjä ei näin ollen paranneta;
16. on huolissaan siitä, että elimen alustavat talousarviomäärärahat ovat hyvin alhaiset, mikä vaarantaa sen mahdollisen tehokkuuden; korostaa, että monivuotisesta rahoituskehiksestä käytävät väliarviointineuvottelut tarjoaisivat otollisen tilaisuuden lisätä sen määrärahoja; panee merkille, että alusta talousarvio on kolme kertaa pienempi kuin poliisin Qatargate-skandaalin yhteydessä takavarikoimat varat;
17. palauttaa mieliin kantansa, jonka mukaan elimelle on osoitettava riittävät henkilöresurssit; huomauttaa, että komission ehdotus kahdesta kokoaikaisesta toimihenkilöstä (AST-virka) ja yhdestä kokoaikaisesta toimihenkilöstä kutakin osapuolta kohti (AD-virka) ei ole riittävä etenkin sen varmistamiseksi, että elin pystyisi tarkistamaan taloudellisia sidonnaisuuksia ja varallisuutta koskevien ilmoitusten todenperäisyyden ja tutkimaan muita eettisten sääntöjen rikkomisia; katsoo, että alhainen alustava talousarvio osoittaa, että EU:n eettisen elimen sijaan komissio ehdottaa vain foorumia toimielinten välisille keskusteluille;
18. muistuttaa kannastaan, jonka mukaan elimellä olisi oltava oikeus käynnistää omasta aloitteestaan tutkimuksia ja suorittaa paikan päällä tehtäviä ja asiakirjoihin perustuvia tutkimuksia keräämiään tai kolmansilta osapuolilta saamia tietoja käyttäen;
19. katsoo, että perussopimusten tuleva tarkistaminen tarjoaisi ihanteellisen tilaisuuden sisällyttää niihin kaikkia EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja sitova vaatimus perustaa tällainen riippumaton eettinen elin; toteaa, että toimielinten välisen sopimuksen mukaan osallistuminen on vapaaehtoista; on huolissaan siitä, että vähemmän halukkaat toimielimet, virastot ja elimet eivät ehkä osallistu siihen;
20. pitää valitettavana, että ehdotukseen ei sisälly kehotusta kieltää Euroopan parlamentin jäsenten palkallisia oheistehtäviä tai -toimintoja erityisesti johtajina tai konsultteina tai julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallitusten tai neuvoo-antavien elinten jäseninä tai johtajina;
21. katsoo, että parlamentin olisi tämän vuoksi edelleen parannettava sisäisiä eettisiä sääntöjään tiukimpien normien mukaisesti; katsoo, että jäsenten sidonnaisuuksia ja varallisuutta koskevien ilmoitusten suhteen olisi käytettävä esimerkkinä kansallisten parlamenttien parhaita käytäntöjä; ehdottaa, että jäsenten toimintaa käsittelevällä neuvoo-antavalla komitealla olisi oltava aktiivinen rooli, mukaan lukien mahdollisuus toimia omasta aloitteestaan, käsitellä valituksia suoraan ja ennen kaikkea päättää seuraamuksista;
22. pyytää komissiota tarkistamaan ehdotustaan kiireellisesti tämän mukaisesti;
23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.